

СЕ БАРА КОСИТО

Сè почна, всушност она, рано, летно, неделно утро кога дедо Ивко и баба Цена, речиси без причина, се скараа.

А, првата искра за тој неочекуван „оган“, летна откај дедо Ивко.

Којзнае дали ќе се случеше тоа, ако баба Цена не му ставеше малку повеќе шеќер во првото утринско кафе.

Згора на сè, пред да ја вкуси дедо Ивко првата голтка, тоа и видно се олади.

Е, за тоа пак, воопшто не му беше виновна баба Цена, зашто дедо Ивко и кога му е „погодено“ и кога не е по негов вкус кафето – не го земаше филцанот, ако не беше пред него новоизлезениот дневен весник. Та затоа сега и не знаеше кому да му се лути: на баба Цена што многу му го зашеќерила кафето, или на „поштарот“ Бени кој сè уште го немаше да се врати откај трафиката со новиот дневен весник.

Ама, сепак, не издржа. Отпи сал една голтка од кафето и го потурна филцанот подалеку од себе.

– Цено... Ценкеее! – викна, речиси на сет глас. – Јас ти порачав кафе, а ти – шербет си ми дала! Сал

еднаш шмркнав и устата ми се залепи. Ако го сторам тоа уште еднаш, цел месец не ќе треба зрнце шеќер да ставам в уста!... Освен тоа, ова веќе и не личи на кафе, туку на ладна, црна лимонада!

– И, што сега? – кусо му врати старицата.

– Свари ми ново, ама без шеќер! И така ми го загорчи денешното празнично утро...

– Е, нема, господин даскале! – му се вдаде баба Ценка од прозорецот на кујната што гледаше кон терасата каде што вообичаено си седеше дедо Ивко за таквите прилики. – Знам на кого треба, ама и знам и на кого не смееш да му се лутиш! Ти го нема „поштарот“, со „тазе“, весникот, нели?

– Кога знаеш, што чекаш! Појди и види што се случува! Го испратив пред дваесетина минути. Одамна требаше да биде тука! Трафиката е на стотина чекори, нели? Или, можеби се враќа „читајќи“ го весникот патем?! – сè уште подналутен ѝ викна дедо Ивко.

– Ако не е тоа, што велиш, тогаш сигурно продавачот му вратил метален кусур... Што побргу да носи, кутриот: весникот или...

– И тоа е можно, – ја пресече старецот, но сега со снижен тон. – Тој шегобиец веќе неколкупати ми прави циркус со кучето. Долго време му ги собирам глупостите, ама ако ме налути уште малку, така ќе го издресирам Бени, што еден ден ќе го седнам и на неговото работно место!

– Ајде, ајде – се обиде да го смири баба Цена. Ти одамна го остави дневникот. Наместо дечиња, на овие години – кучиња ли ќе почнеш да подучуваш?! Ич не ти треба тоа, да знаеш. Не тргнувај по неговиот ум.

Дедо Ивко сакаше да ѝ врати уште нешто, ама во тој миг до него дотрча неговиот „четириножен поштар“ и му го подаде весникот, седнувајќи на задните нозе. Притоа, од устата на кучето со весникот, му испадна и едно метално париче.

– Еве, ти реков ли? Знаев... Тој откачен трафикант, пак му вратил метален кусур! – пламна старецот.

Тоа го рече, го погали по бушавата глава и му подаде парче локум од чиничето што стоеше крај веќе изладеното кафе.

– Браво, Бени... Браво поштару мој! Весникарот пак се пошегува со тебе, ама не грижи се. Ќе му вратиме и ние „кусур“. Во иднина нема да му пружиме ваква шанса. Од денес – ти нему паричка, тој тебе – ново весниче. Не ќе има потреба од враќање кусур, па да видиме – што ќе смисли тогаш да ме изнервира! Денешново е за последен пат. Ти ветувам!

Бени само ја заниша главата лево-десно – ги затресе „клемпавите“ уши, замавта со опашката неколкупати и испушти едно кусо: ав, ав... и трепкајќи со очите, пак се загледа во чиничето со локум.

– Значи, ме сфати, нели? – дедо Ивко го „прочита“ неговиот одговор, и како награда – пак му подаде уште едно парче локум. – И ми веруваш, нели? – продолжи. – Знаеш дека сум од збор. Што решив, што ти ветив – на тоа те научив, нели Бени?

И Бени и баба Цена само што помислија дека старецот веќе се „издува“, дека му минала лутината тој – пак пламна!

– Тој ли ќе се подбива со мене и со тебе, Бени?! Е, нема веќе!

Баба Цена којашто цело време на нозе ги ислуша „рафалите“ што ги „испука“ во еден здив, начека згоден миг и се обиде да го пресече, да го потсмири малку.

– Добро, де... Ти реков, сигурно човекот немал книжна пара за кусур, па така постапил... Та и порано било така, нели? Некогаш и не му враќал, па кога ќе си пошол ти да купиш нешто – тебе ти го давал кусурот...

– Е, не е баш така, како што велиш! Ми нудел да ми врати, ама и ќе речеше: „Соседе, му дадов метално париче, моја е вината... Сигурно ајванчето ја изгубило патем... Така беше, верувај ми...“ Ете, така ми има речено тој арамија. Мојов Бени бил „ајванче“, а тој, демек... Туку, да не се нервирам повеќе, оди и донеси ми уште едно кафенце... Ама, без шеќер... И побрзај, зашто едвај чекам да си ја прелистам денешнава нова лектира!

– Е, така де, – смешкајќи се, му врати баба Цена, среќна што го виде малку посмирен. – Дедо Ивко со нова „лектира“, а баба Цена ем дома да сработи сè – ем да не се нервира! Но, што да правам. Таква била мојава среќа. Ем да ти бидам куќна помошничка, а одвреме-навреме и „боксерска вреќа“!

Дури сега широка насмевка огреа и на лицето на старецот. Со едната рака плесна по масата пред себе, а со другата, нежно испружена, го потегна Бени за увото:

– Ја слушна ли, поштарче мое? – му рече. – Кога ќе се разбуди поетот во неа – човек да пукне од смеа! Чу ли како нè „нападна“, и тоа во „ритам и во рима“? Ај, кажи ми: таква домаќинка – поетеса на друго место, каде има? Ете, затоа јас стопати сум рекол:

„Нема цена за мојата Цена. Нема таква друга жена!“

– Ав, ав, ав! – трипати залаја песот..

– Знаев дека и ти мислиш така, иако и таа освен внук ми Благојче и нашиве маалски деца, одвреме-навреме, не заборава да те нарече: „Јамболија што лае“! Ама, не лути ѝ се. И мене не еднаш ме прекрстила во „Чуден Чудак...“

– Ама не без причина. И тоа – за двајцата! – го пресече баба Цена. – Само кога ќе си заслужите!

По ова, бргу-бргу исчезна во кујната и уште побргу се врати назад со ново свареното кафе.

– Повели, чудаку – му рече. – Зашеќери си го сам, па нека ти е на здравје! А на парчево „јамбо-

лија“, во мигов што не лае – дај му од локумот. И така, гледам веќе сте го испразниле чиничето! И, уште нешто – додаде. – Додека не ве побарам јас, ниту да ме барате вие, ниту, пак – гласот да ви го слушнам!

Тоа го рече и, речиси потрча да влезе дома, ама како да се присети на нешто, пак подзастана и му се обрати на старецот:

– Телефонот нека ти е постојано на дофат. Во секој миг може да ни се јави внучето. Синоќа не се доразбравме: дали ќе дојде денес, или утре со татко му. Којзнае кога е на должност тој да пилотира наваму... Или, можеби заборава, дедо што се договаравте пред некој ден?

– Таман работа! Ама и ти да не заборавиш, златна што вети. Снабди си сè што треба. Засукај ги ракавите уште сега и да не го пречекаме внучето на скромна трпеза! – ѝ врати тој.

Ви реков, или сум заборапил да ви кажам?

Благојче, внукот на дедо Ивко и баба Цена, со родителите живее во Белград. Мајка му е лекарка, а татко му – пилот.

Како ретко кое друго дете, Благојче има среќа да патува често со авион. Уште како прваче, па сè до денес, кога веќе е во петто тој, лично, но и преку приказните на татко му, го прошета светот!

Но за тие негови патешествија, да причекаме тој сам да ви раскаже кога ќе дојде време за тоа!